

המועצה לייצור ושיווק
כותנה בע"מ

משרד החקלאות ופיתוח הכפר
שירות ההדרכה והמקצוע
אגף ענפי הצומח - גידולי שדה

אוגוסט 2022, אב תשפ"ב

הנחיות לקראת שילוך וקטיף כותנה, אוגוסט 2022

מדריכי גד"ש, שה"מ, משרד החקלאות ופיתוח הכפר

מתוך הנחיות המדריכים לגידול כותנה באזורים השונים

הכנת השטח לשילוך* ולקטיף

כדי להגיע לשילוך יעיל וחסכוני יש לדאוג מראש להכנה מתאימה של השדה: סיום השקיה ודישון, אחוזי חנטה אחידים ומספקים, עומס הלקטים ועלווה חיונית. יש להמנע מצימוח וגטטיבי חדש בשדה אשר עלול לגרום לבעיות בשילוך ובקטיף. הכנת השטח והשילוך מבטיחים איכות קטיף טובה ומוצלחת.
* **שילוך** - הסרת העלים מהצמחים, "שלכת".

מטרות השילוך

1. ייעול הקטיף ושמירה על ניקיון הכותן - נשירת העלים מסייעת לקטיף מכני יעיל ונקי יותר וכן מונעת צביעה של הכותן בירוק ע"י העלים.
2. זירוז ייבוש הצמח ופתיחת הלקטים - אוורור למניעת התעפשות.
3. שמירה מנזקי מזיקים בסוף העונה - נשירת העלים מונעת התבססות כע"ט וכנימות עלה בכך שנמנעת הזנתן בסוף העונה, ותימנע הדבקה מ"טל דבש" ולכלוך הסיבים ע"י פייחת.

עיתוי השילוך

השילוך הראשון ייעשה כאשר 70% מההלקטים פתוחים, וניתן לשלך גם באחוזי פתיחה גבוהים יותר. כאשר השילוך נעשה ב-70% פתיחה, יש לתכנן 2-3 שילוכים, ואילו כאשר אחוזי הפתיחה גבוהים יותר ניתן להסתפק ב-1-2 שילוכים, בהתאם למצב העלווה והחיוניות שלה, לגודל הנוף ולתנאי מזג האוויר. השנה נקבע תאריך הקטיף של החלקות בעיקר על ידי הקבלנים הקוטפים, ולכן כדי לבצע קטיף בתאריך האופטימלי לחלקה, כדאי לבחון את מצב ההבשלה של ההלקטים ולתכנן נכון לאחור את המועד המתאים לשילוך איכותי וטוב. להערכת מועד השילוך, נניח כי קצב פתיחת ההלקטים הוא כ-2%-3% ליום עד לשלב של 70% פתיחה, וכ-1.5%-2% מכאן ועד ל-100% פתיחה.

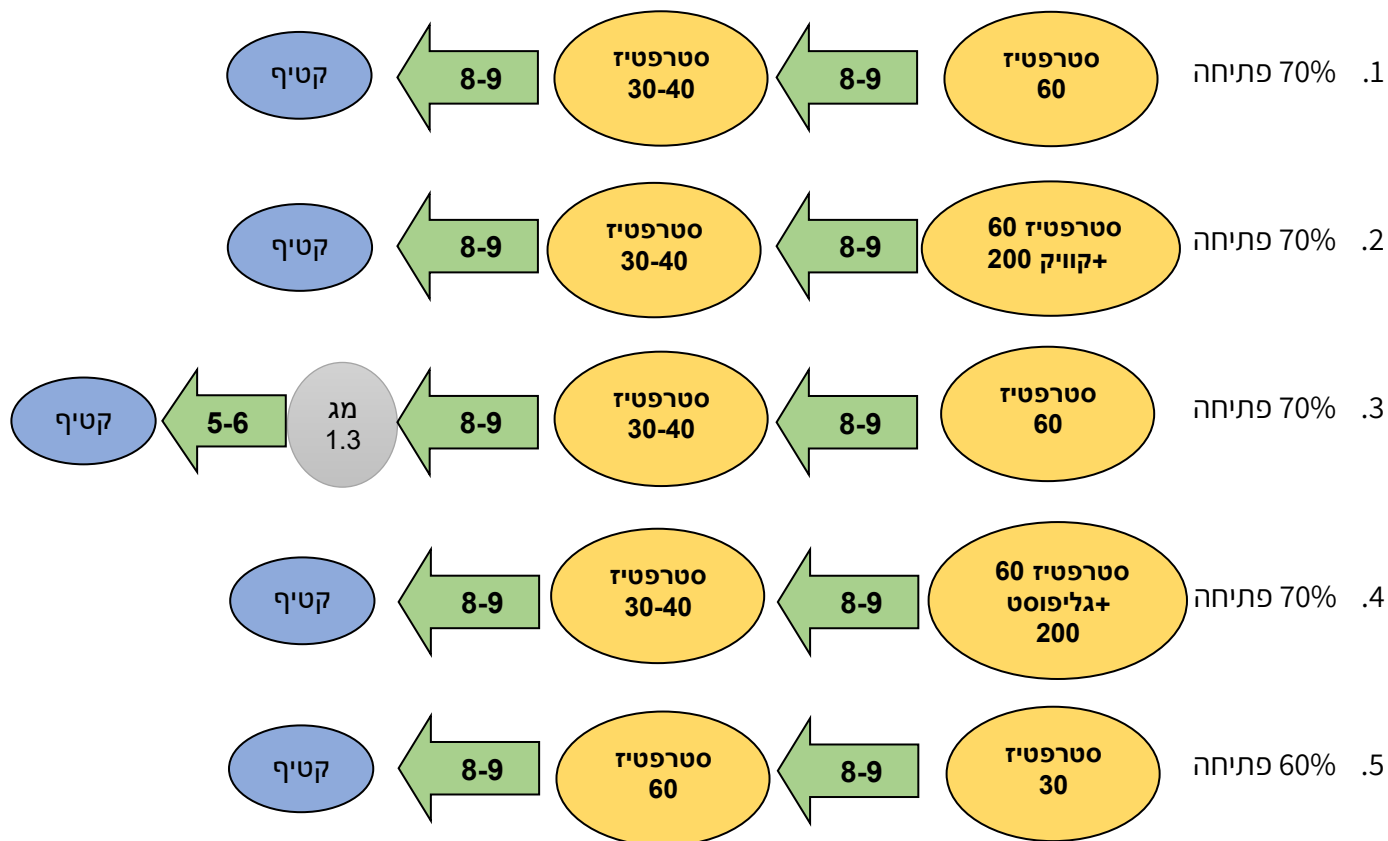
יש לזכור כי בתקופה זו הימים מתקצרים והטמפרטורות יורדות, ככל שמתאחר הקטיף, והדבר מאט את הבשלת ההלקטים, את קצב פתיחתם ואת עבודת חומרי השילוך והמזרזים השונים.
כדאי לזכור גם כי טווח הזמן בין השילוך לקטיף יגרום להתחדשות העלווה באופן טבעי.

טבלת חומרי שילוך - ריכוז תכונות

תשליך / סטרפטיז	מג	תכונה
גבוהה	נמוכה	יעילות בעלווה רעננה
בינוני-נמוך	גבוהה	יעילות בעלווה בוגרת מושחמת
כן	לא	מניעת התחדשות
18-16 מעלות צלזיוס	10 מעלות צלזיוס	יעילות בטמפרטורות הגבוהות מ:
כותון קוויק, ראונדאפ (לא בגידול לזרעים)	ראונדאפ (לא בגידול לזרעים)	שילובים אפשריים ריסוס
אין צורך	הכרחית	תוספת משטח
זרחניים אורגניים פירתרואידים	אסור	שילוב קוטלי חרקים
60-70 סמ"ק + 30 סמ"ק	1.5-1.3 ליטר לדונם	מינון מומלץ לדונם
8	7-6	מספר ימים בין הטיפולים

חלופות לתכנון השילוך

מקרא: באליפסה - שם החומר + מינון בסמ"ק לדונם. בחיצים - ימים בין שילוך לשילוך.

הבשלה מאוחרת ושימוש בחומרי עזר לשיפור השילוך

- איחור בהבשלה עלול להופיע בחלקות מזריעה מאוחרת, בעיקר בחלקות פימה. בחלקות אלו צפוי להתאחר הקטיף עד לתחילת נובמבר. במקרים אלה רצוי להסתייע בחומרי עזר לשילוך לפי מצב השדה.
- גליפוסט** - על סמך ניסויי שדה שנערכו בעבר, טיפול בתכשירי גליפוסט, ראונדאפ ודומיו בשלב של ראשית פתיחת ההלקטים (20%-30%) עשוי לתרום לפעולות שלהלן:
- עצירת הצימוח הווגטטיבי המאוחר והבלתי רצוי, והכנת השדה לקבלת השילוך בצורה טובה יותר.
 - שיפור הדברת עשבים קיימים, תוך פגיעה בייצור הזרעים של אותם עשבים (טיפול זה אסור בשדות המיועדים לייצור זרעי כותנה).
 - זירוז נשירת איברי פרי שאינם בשלים, תוך מניעת חריפה של הזחל הוורוד ופגיעה בו.
- הערה:** אין אישור בתווית ליישום חומר זה בגידול.

כותון-קוויק - CottonQuick - בהתאם לקצב פתיחת ההלקטים והקטיף הצפוי, מומלץ להשתמש בקוויק (יעילות החומר אינה מוכחת, אך ודאי שאינה פוגעת בגידול). לכותון-קוויק, המשולב בשילוח הראשון בשלב מוקדם של כ-60%, יש אפקט של זירוז פתיחת ההלקטים, בנוסף לחיזוק פעולת השילוח, ובשלב של 70% ומעלה עיקר האפקט מתבטא בחיזוק פעולת השילוח.

יש לזכור כי חומרים אלו מושפעים באופן פעולתם מהטמפרטורות ופעולתם בטמפרטורות נמוכות מוגבלת. במקרה הצורך כדאי להקדים את השימוש בתכשיר, בהתאם לשיעור פתיחת ההלקטים ולטמפרטורות השוררות באותה עת.

נפח התרסיס

נפח התרסיס המקובל לשילוח הוא 12-15 ליטר לדונם. בחלקות חיוניות עם ביומסה צמחית רבה, שבהן ניתן לשער כי השילוח יהיה פחות יעיל, מומלץ להעלות את נפח התרסיס ל-20-25 ליטר לדונם. בעבודות שנעשו בשנים האחרונות נראית בבירור ההשפעה הטובה של נפח התרסיס על יעילות השילוח - ככל שנפח התרסיס היה גבוה יותר, כך יעילות השילוח השתפרה.

סיכום

מטרת השילוח להביא לקטיף מיטבי, נקי ויעיל, תוך מיצוי השדה מבחינת כמות היבול ורמת האיכות. יש לבנות את מערך השילוח והקטיף בכוונה לסיים את הקטיף עד לתאריך 18-20 באוקטובר. טמפרטורות גבוהות וקרינה חזקה מאיצות מאוד את תהליך השילוח. חשוב מאוד להתאים את חומרי השילוח לתנאי אקלים אלו. חשוב לזכור שבמרבית המקרים לא נמצאו כל הבדלים ברמות היבול ובאיכותו, כאשר נערכה השוואה בין חומרי השילוח השונים, ולכן בבחירת חומרי השילוח יש להתייחס בעיקר למחיר החומרים, תוך התחשבות במצב השדה ובתנאי האקלים החזויים.

הערות

1. אין לטפל בסטרפטיז או בתשליך לאחר שילוח ראשון במג (בסדר הפוך מותר).
2. כותון-קוויק - המינון המופיע בתווית הוא 300 גרם לדונם, אך במקרים רבים ניתן להסתפק בפחות, בעיקר לחיזוק פעולת השילוח כתוספת לסטרפטיז או לתשליך.
3. במקרים שבהם יש התחדשות של הנוף לקראת הקטיף, מומלץ להשתמש בחומר רגלון/אור + משטח, כדי לשרוף את הצימוח בצמרות.

כל מה שנותר זה לקוות למזג אוויר יבש וחמים, לקטיף בתנאים מיטביים, ליבולים גבוהים ולאיכות סיבים טובה.

**בברכת הצלחה, שנת יבולים, כותן איכותי
ומחירים טובים וגבוהים**